

DERS ÖZETİ • BEŞERİ SİSTEMLER

Gelecekte Şehir ve Ekonomi

Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerdeki **eğilimlerden çıkarım yapmayı** öğrenirsin; kesin tahmin yerine olasılık dili kullanılır.

1 Temel Tanımlar

- Akıllı şehir: hizmetler veriyle yönetilir
- Sürdürülebilir şehir: kaynaklar geleceğe taşınır
- Megakent: çok nüfuslu, geniş metropoliten alan
- Uydu kent: büyük şehre bağlı yardımcı yerleşme
- Döngüsel ekonomi: malzeme yeniden kullanılır

2 Nüfusta Beklenen Değişim

- Doğurganlık azalır, yaşam süresi uzar
- Yaşlı nüfus payı artabilir
- Göçün nedenleri çeşitlenebilir
- Nitelikli iş gücü göçü önem kazanabilir

3 Şehir ve Yerleşmede Beklenen Değişim

- Şehirde yaşayan nüfus payı artabilir
- Kentsel dönüşüm ve uydu kentler yaygınlaşabilir
- Kırsal yerleşmeler uzaktan çalışmayla canlanabilir
- Akıllı ve sürdürülebilir uygulamalar artabilir

4 Ekonomide Beklenen Değişim

- Tarımda üretim artarken çalışan payı azalabilir
- Sanayide otomasyon rutin işleri azaltabilir
- Hizmette dijital ekonomi ve uzaktan çalışma büyüyebilir
- Yenilenebilir enerjiye geçiş hızlanabilir

5 Sınavda Dikkat

- "Hiç", "tamamen", "kesin" ifadeleri çoğu zaman yanlış şıktır
- Üretim artışı ile çalışan sayısı artışı farklı şeylerdir
- Akıllı şehri sürdürülebilir şehirle karıştırma

Eğilimden Çıkarıma Tablo

Eğilim	Nüfusa Etkisi	Ekonomiye Etkisi
Doğurganlığın azalması	Yaşlı nüfus payı artar	Sağlık hizmetine talep artar
Otomasyon artışı	Nitelikli göç önem kazanır	Rutin iş talebi azalır
Uzaktan çalışma	Kısmi göç olabilir	Dijital hizmet büyür
Yenilenebilir enerji	—	Fosil yakıt bağımlılığı azalır
İklim değişikliği	İklim göçü olabilir	Tarım verimi değişir

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Gelecekte Şehir ve Ekonomi: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1

Doğurganlık düşüyor, yaşam süresi uzuyor. Hangisi azalır?

- 1 Doğurganlık azalıyor, yaşam süresi uzuyor.
- 2 Bu iki eğilim yaşlı nüfus payını artırır.
- 3 Çocuk nüfus payı ise azalır.

Cevap: Toplam nüfus içinde çocuk nüfusun payı azalır.

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2

Otomasyon artışında hangisi kesin söylenemez?

- 1 Diğer seçenekler olasılık ifadesi taşır.
- 2 Bir seçenek kesin bir sonuca bağlanmıştır.
- 3 Çıkarımda kesin ifadeler güvenilirmez.

Cevap: Sanayide insana hiç ihtiyaç kalmayacağı kesin söylenemez.

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3

Yeşil kuşak ve su toplama hangi şehir anlayışıdır?

- 1 Yeşil kuşak ve su toplama çevresel dengeyi hedefler.
- 2 Bu, sürdürülebilir şehrin tanımına uyar.
- 3 Akıllı şehir veri ve teknoloji odaklıdır.

Cevap: Sürdürülebilir şehir uygulamasıdır.

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4

Uzaktan çalışma yaygınlaşırsa şehir merkezinde ne beklenir?

- 1 Kesin ifadeler çıkarım sınırını aşar.
- 2 Gerçekçi olan kısmi bir nüfus kaymasıdır.
- 3 Merkezde ofis talebi azalabilir.

Cevap: Çevre yerleşmelere kısmi bir nüfus kayması yaşanabilir.

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5

Bir ülke geliştikçe çalışan nüfus sektörler arasında nasıl hareket eder?

- 1 Gelişmişlik arttıkça tarımın payı azalır.
- 2 Sanayi ve ardından hizmet sektörü büyür.
- 3 Çalışan nüfus sırayla tarımdan sanayiye, sanayiden hizmete kayar.

Cevap: Çalışan nüfus tarımdan sanayiye, sanayiden hizmete kayar.

MİNİ TEST

Gelecekte Şehir ve Ekonomi: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Bir ülkede doğurganlık azalırken yaşam süresi uzuyorsa nüfusta ne beklenir?

- A) Yaşlı nüfus payı artar B) Çocuk nüfus payı artar
C) Toplam nüfus hemen azalır D) Kırsal nüfus payı artar

3. Trafik ışıklarının sensörle anlık ayarlanması hangi şehir anlayışının örneğidir?

- A) Sürdürülebilir şehir B) Megakent
C) Akıllı şehir D) Uydu kent

5. Sanayide otomasyon artarsa hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) İnsana hiç ihtiyaç kalmaz B) Bazı işler azalabilir
C) Yeni meslekler doğabilir D) Üretim verimi artabilir

7. İklim değişikliği gelecekte yerleşmeleri nasıl etkileyebilir?

- A) Hiçbir etkisi olmaz
B) Yalnızca tarımı etkiler
C) Kıyıda yerleşme riski artar
D) Sadece kırsalı etkiler

9. Aşağıdakilerden hangisi döngüsel ekonomi örneğidir?

- A) Malzemeyi onarıp kullanma B) Ürünü kullanıp çöpe atma
C) Tek kullanımlık üretim D) Kaynağı sınırsız tüketme

2. Nüfusun yaşlanması hangi hizmete olan talebi artırır?

- A) Çocuk oyun alanlarına B) Yaşlı bakım hizmetlerine
C) İlkokul sayısına D) Doğum hizmetlerine

4. Yeşil kuşak oluşturma ve yağmur suyu toplama hangi şehir anlayışının örneğidir?

- A) Akıllı şehir B) Uydu kent
C) Metropoliten alan D) Sürdürülebilir şehir

6. Bir ülke geliştikçe çalışan nüfus hangi sektörler arasında hareket eder?

- A) Hizmetten tarıma B) Tarımdan hizmete kayar
C) Sanayiden tarıma D) Hep tarımda kalır

8. Büyük şehre bağlı, yakınında planlanan yerleşme hangi kavramdır?

- A) Megakent B) Metropoliten alan
C) Kırsal yerleşme D) Uydu kent

10. Uzaktan çalışma yaygınlaşırsa büyük şehir merkezi için hangisi beklenir?

- A) Ofis talebi sıfırlanır B) Ofis talebi azalabilir
C) Nüfus kesin artar D) Hiçbir değişim olmaz

Cevap anahtarı

1. A · Doğurganlığın azalması ve yaşam süresinin uzaması yaşlı nüfus payını artırır.

3. C · Veri ve teknolojiyle yönetilen hizmetler akıllı şehir uygulamasıdır.

5. A · "Hiç ihtiyaç kalmaz" kesin ifadesi çıkarım sınırını aşar.

7. C · İklim değişikliği kıyıda yerleşme riskini artırabilir.

9. A · Döngüsel ekonomi, malzemenin onarım ve geri dönüşümle yeniden kullanılmasıdır.

2. B · Yaşlı nüfus payı arttıkça bakım ve sağlık hizmetlerine talep artar.

4. D · Kaynakları geleceğe taşıyan uygulamalar sürdürülebilir şehre örnektir.

6. B · Çalışan nüfus tarımdan sanayiye, sanayiden hizmete kayar.

8. D · Tanım, uydu kent kavramına karşılık gelir.

10. B · Kesin ifadeler yerine "azalabilir" gibi olasılık ifadesi gerçekçidir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/12-sinif-coğrafya-gelecekte-sehir-ve-ekonomi-konu-anlatimi